

TRAVERS

SVEN OLOV KARLSSON

Travers

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

TIDIGARE UTGIVNING

Italienaren, 2003

Amerikahuset, 2008

Svenska ödehus (tillsammans med Philip Pereira dos Reis), 2008

Svenska ödehus 2 (tillsammans med Philip Pereira dos Reis), 2011

Porslinsfasaderna, 2013

Västmanland, 2015

Brandvakten, 2017

Årsboken, 2020

Byggedjuret, 2024

Albert Bonniers Förlag

Box 3159, 103 63 Stockholm

www.albertbonniersforlag.se

info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-081122-8

COPYRIGHT © Sven Olov Karlsson, 2026

OMSLAG Sara R. Acedo

FÖRSTA TRYCKNINGEN

TRYCK ScandBook, EU 2026

Till Norberg – naturligtvis

FÖRORD 11

1. STAR LIGHT Stefan Lundin 13
 2. HEMBESÖK Alice Eriksson 31
 3. BUSSAR Kjell Olsson, Klas Olsson 75
 4. KVAR Astrid Greijer 115
 5. PARKEN Stefan Lundin 137
 6. BERGET Praygod Fadhili Mchome, Jenny Mchome Ljungdahl 163
 7. ELVIS THE PELVIS Runo Andersson 189
 8. CHAGA Einar Eriksson, Jimmy Sol, Christina Eriksson 203
 9. ELSAS Lena Arnesson 221
 10. TEATER Kjell Olsson, Klas Olsson 255
 11. VÄRSTINGAR Lena Spång 267
 12. STATSLÖS Salam Alsalti 305
 13. SPIONER Pär-Åke Dömstedt 315
 14. SVETS Wendela Dehlin 351
 15. LUSTPLATSEN Einar Eriksson 389
 16. KÄNNINGAR Pär-Åke Dömstedt 423
 17. DEBRIEFING Runo Andersson 439
 18. DET NYA KRIGET Salam Alsalti 471
 19. MEMOARER Einar Eriksson 483
 20. TRAVERS Inga-Stina Hesselius 499
- EFTERORD 541

»Men den yngste var den, som höll mest av sin mor, och han kunde inte stå ut med att se hur hon vändades, utan han sade: 'Nu ska ni inte göra er mer bekymmer för den här saken, mor, utan lägg ni er att dö i ro och fred! Den där dåliga lotten kan ni ge mig. Jag ska nog försöka slå mig ut på den, och hur det än går, ska jag inte harmas på er för att de andra har fått bättre än jag.'«

Selma Lagerlöf, ur *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige*

FÖRORD

Även den enklaste trakt kan rymma hela katedraler av berättelser. Som gruv- och bruksstaden Norberg. Där föddes jag, växte upp och där har jag ännu en fot kvar.

Där lever berättarna i denna bok. Vi möttes under år 2022. Den så kallade flyktingkrisen och pandemin var i färskt minne och Ryssland hade nyss invaderat Ukraina. Samtidigt var andra globala och lokala ordningar lika eviga som alltid.

Titeln syftar på engelska verbet (*to*) *traverse*: att genomgå, till exempel landskap eller strapats. Syftar på berättarnas finurliga travestier. På de som lyfter tyngst.

1. STAR LIGHT

STEFAN LUNDIN, F. 1967

Norberg är fortfarande en bruksort.
Det har blivit bättre.
Men det går ändå inte att komma ifrån.

Lite så att man gärna lägger sig i.
Vill ha reda på vad andra pysslar med.

Här är det till exempel väldigt få som vet vad jag jobbar med.
Och väldigt många skulle vilja veta.

Men jag brukar inte säga så mycket.

När jag var tjugotre dog min far.
Sören.
Sex veckor innan jag själv blev pappa.

Innan dess hade jag ju mitt liv.
Gick restaurangskola. Jobbade i fjällen som kock.
Vi hade vårt liv uppe i Alfta.

Men jag fick ett bryskt uppvaknande, till att bli lastbilschaufför.

Slakten ville att pappas åkeri skulle leva vidare.
Jag var den enda med C-körkort.

Han hade bara haft en lastbil.
En enda.

Han hade varit sjuk men ändå jobbat på.
Folk, vänner och bekanta, hade hjälpt till under sjukdomstiden.

Avveckla var det aldrig tal om.

Morfar och en ingift farbror tyckte att det var så man gjorde.

Så var det väl i deras värld.

Varken jag eller Carina var så starka att vi vågade ifrågasätta.

Alla tyckte att det var så bra.

Vi fick det serverat på guldfat, såg de det som.

Och vår kommunikation kring det hela var väl inte så jävla bra.

Vi skulle ta hand om mina småsyskon, Sofia och Svante, och min mor.

Ta över åkeriet fast vi egentligen inte ville.

Det slutade med dunder och brak.

Separation.

Men idag räknar jag Carina till mina finaste vänner.

Åkeribranschen trivdes jag inte i överhuvudtaget. Men jag fortsatte harva på där.

Nittio, fram till nittioåtta.

Sen halkade jag in på Star Light.

Rock'n'roll-turnéer.

Ljud. Ljus.

Allt du behöver till en turné för rock'n'roll.

Så jag har hängt med de stora.

Gyllene Tider.

Jerry Williams.

Nästan lättare säga vilka jag inte kört.

På något vis har jag kört i stort sett de flesta av Sveriges artister.

Hellacopters.

Sator.

Backyard Babies.

Mycket Dreamhack på senare år.

Vad heter han då, Joe Labero?

Status Quos farewell tour.

Roxette. Deras farewell tour.

Det där C-körkortet gav mig mycket.
Gav tillbaka mycket till mitt liv.

Det är svårt att hålla ihop en familj med ett sådant yrke.
Stört omöjligt.

Jag fick två barn till.
Med en till fantastisk kvinna.

Som jag också är skild ifrån.
Mycket på grund av att jag inte var hemma.

Man åkte fjärde maj.
Kom hem tjugonde september.
Var hemma fyra nätter.

Å andra sidan har mina döttrar fått stå på scen med Gyllene Tider.
På sidan av och tittat.

Min äldsta, Wilma, är väldigt musikintresserad.
Hon har stått på scen med Dolly Parton.
The Hives.
Foo Fighters.

Minsta flickan var med i Göteborg.
Håkan Hellström. Stora scen, Ullevi.
Sjuttioåttatusen pers.

Wilma var liten. Skulle skriva uppsats om vad hon gjort i sommar.

Jag tror att vi hade åkt med Gyllene Tider.

Hon skrev vilka vi umgåtts med.

Läraren ringde.

Den där flickan. Hon har verkligen livlig fantasi.

Ja, vadå?

Vi börjar jobba genast, så fort som bandet slutat spela.

Riva.

Bråttom till nästa ställe.

Någon annanstans i Sverige.

Där ska sakerna upp igen. Sen är det gig.

Sen försöka få någon timmes sömn.

Det är inte så mycket glitter och glamour.

Först hade Carina lägenhet i Stockholm.
När hon ville till Alfta flyttade jag med.

Till ett litet hus vi köpte för den hiskeliga summan sextiotusen.
Nittonhundranittio.

Hälsingland är inte så jävla dystert.
De har också haft mycket nedläggningar.
Men där finns en positiv anda.

Samtidigt vart vi erbjudna att köpa hennes etta.
Trehundratusen.
Mosebacke torg.

Jag sa till Carina: Vi kan inte.
Vi blir belånade för livet.

Det var min analys av världsläget.

Hälsingland är fantastiskt.
Jag åker mycket motorcykel idag.
Väldigt gärna igenom Hälsingland.
Fantastiska vägar. Både grus och asfalt.

Och hjärtligt folk. Hälsingar är mer levnadsglada.

Nej, det var inget positivt med flytten hit.

Den hade skett på fel grunder.

Vi hade inte ens pratat om det.

Utan det bara vart.

Och hon hade i sin tur precis förlorat sin mamma.

Precis innan vi träffades.

Det vart många olika krockar i det här med sorgen.

Det fanns inte så mycket skrivet om hur man hanterar sorg.
Och folk visste väl inte så mycket om det heller.

Ska jag vara ledsen över pappa?
Eller glad över Wilma?
Det var otroligt knepigt.

Med åkeriet var det bara att jobba när det fanns jobb.
Så man var inte pappaledig.

Men jag tog igen det.
När Cajsa och Clara kom, nittioåtta och nolltvå.
Då var jag pappaledig väldigt mycket.

Då började det bli mer accepterat att även pappor var hemma.